

Raadsvoorstel

Onderwerp	Programmabegroting 2024
Afdeling	Staf Business Control en Organisatieondersteuning
Datum behandeling in B&W:	3 oktober 2023
Datum raadsvergadering	9 november 2023
Nummer	
Documentnummer	INT/23 - 576399
Zaaknummer	Z23 - 264055
Afdelingshoofd	mr. P.M.J.C.C. van Lindt

Voorstel

De Programmabegroting 2024 vast te stellen.

Eerdere besluitvorming

De Programmabegroting 2024 is opgesteld binnen de uitgangspunten zoals deze in de Kadernota 2024-2027 zijn opgenomen. Deze is op 13 juli 2023 vastgesteld in de Raad.

Inleiding

Wij presenteren u een gezond gemeentelijk huishoudboekje. De gemeentebegroting 2024 biedt ruimte om de ambities uit het bestuursakkoord verder vorm en inhoud te geven én gelijktijdig voorbereid te zijn op mogelijke risico's. Te denken valt hierbij zeker aan de renteontwikkelingen in samenhang met de omvang van geplande of verwachte investeringen (zoals Het Kwartier) en de ontwikkelingen op het gebied van jeugdzorg en Wmo.

Vanzelfsprekend staan de doelen uit het vernieuwde coalitieakkoord in deze programmabegroting voorop. De accenten liggen op woningbouw, een ambitieus klimaat- en energiebeleid, verkeersveiligheid, integraliteit in het sociaal domein én structureel gezonde financiën.

Ontwikkelingen die van buitenaf ons takenpakket en dienstverlening fors beïnvloeden pakken we, gesteund door (financiële) hulp vanuit het Rijk, op. We hebben het dan over de opvang van (Oekraïense) vluchtelingen en statushouders, de energiecrisis en de uitvoering van de energietoeslag en ook over de gevolgen van inflatie en loonontwikkelingen.

Op het gebied van wonen zetten we in op de realisatie van tijdelijke huisvesting. Samen met ontwikkelaars en corporaties kijken we naar mogelijkheden en kansen voor betaalbare woningen en het bevorderen van de doorstroming.

Voor wat betreft energie en klimaat pakken we de verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen aan. De investeringslasten bekostigen we uit een gevormde bestemmingsreserve. Op basis van businesscases vullen we die in de toekomst verder aan. Met behulp van de nota Energie en klimaat gaan we aan de slag met concrete activiteiten, met actieve betrokkenheid van onze inwoners. De paragraaf Energie- en Klimaatbeleid informeert u uitgebreid over onze plannen op dat gebied. We maken extra middelen en capaciteit vrij voor de aanplant van bomen.

Ten aanzien van de leefbaarheid en veiligheid nemen we de Mobiliteitsvisie als basis voor concrete uitvoeringsmaatregelen en werken we aan verbetering van de verkeersveiligheid. We zetten in op capaciteit van de ambulant jongerenwerker, een jongerenwerker bij JC Elzenburg en een procesregisseur Zorg- en Veiligheid.

Tevens verhogen we de dotatie in de reeds vorig jaar gevormde bestemmingsreserve Huisvestingsplan onderwijs en opvang. Hiermee bereiden we ons financieel voor op de uitdagingen in de onderwijshuisvesting.

In het sociaal domein investeren we extra op armoedebeleid, krijgt de Hervormingsagenda Jeugd vorm in een nieuw regionaal beleidsplan Jeugd, implementeren we het Gezond en actief leven akkoord (GALA) en zetten extra middelen in voor het wijkgericht werken. Met een nieuw speel-, beweeg- en sportbeleid zetten we in op meer mensen die jong leren bewegen en gezond opgroeien

We presenteren een sluitende meerjarenbegroting en financiële kengetallen solvabiliteit en de schuldpositie in lijn met het coalitieakkoord. Ook de reserveposities zijn voldoende. Indien de inzet van een aantal bestemmingsreserves duidelijk is, wordt deze verwerkt. Dit zal de positieve ontwikkeling afvlakken.

In de Programmabegroting 2024 treft u een overzicht aan van de mutaties sinds de Kadernota 2024-2027. De septembercirculaire maakt onderdeel uit van deze begroting.

De door de raad vastgestelde begroting dient binnen 2 weken na vaststelling, maar in ieder geval voor 15 november van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan Gedeputeerde Staten en het CBS te worden verzonden.

Om hieraan te voldoen is de behandeling van de begroting 2024 door de raad gepland op 9 november 2023.

Beoogd effect

Voor 15 november moet de door de raad goedgekeurde begroting aangeboden worden aan Gedeputeerde Staten.

Argumenten

1.1 De vaststelling van de programmabegroting is een bevoegdheid van de raad.

Deze bevoegdheid is wettelijk vastgelegd. De begroting vormt de basis voor de kaderstellende, toezichthoudende en controlerende rol van de raad.

1.2. *Na vaststelling door de raad vormt de Programmabegroting de bestuurlijke opdracht van de raad aan het college.*

In de programmabegroting zijn de planning van de activiteiten en de daarbij behorende middelen opgenomen. Hiermee worden de afspraken op bestuurlijk niveau vastgelegd.

1.3. *De door de raad vastgestelde Programmabegroting 2024 moet voor 15 november 2023 worden aangeboden aan Gedeputeerde staten en het CBS.*

Dit is wettelijk voorgeschreven.

Kanttekeningen

1.1. *De septembercirculaire is verwerkt.*

De derde dinsdag in september valt dit jaar gunstig en de informatie is juist en tijdig beschikbaar gekomen vanuit het ministerie. De effecten van de septembercirculaire zijn dus, in tegenstelling tot voorgaande jaren, integraal in de meerjarenbegroting verwerkt.

1.2. *Blijvende aandacht is gevraagd voor de financiële positie.*

Diverse dossiers bepalen nog immer het inhoudelijk en financieel toekomstbeeld. Denk hierbij aan de jeugdzorg, inflatie- en loonkostenontwikkeling, IHP, de oorlog in Oekraïne en de verhitte arbeidsmarkt. Ook het taakveld energie, klimaat en milieu geeft grote uitdagingen. Hoewel het financieel beeld er goed uit ziet vraagt het bovenstaande om blijvende aandacht en gepaste voorzichtigheid.

Financiën

Bij de financiële positie gaat het om de juiste balans tussen vermogen en exploitatie, rekening houdend met financiële risico's. Het is niet voldoende dat in een jaar de lasten worden gedekt door de baten. Dit moet structureel het geval zijn, in een reeks van jaren. We moeten immers ook in de toekomst in staat zijn om onze publieke taken in te vullen. De meerjarenbegroting ziet er als volgt uit:

Meerjarenbegroting (* € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Saldo Kadernota 2024-2027	319	738	166	-880
Bijstellingen programma's:				
Wonen	152	-210	-108	276
Leven	-363	-319	-311	-493
Meedoen	-1.387	-844	-484	-470
Besturen	-40	-44	-54	-48
Overhead en kostenplaatsen	335	437	244	178
Overigen / Algemene dekkingsmiddelen	1.378	1.779	501	3.131
Totaal bijstellingen programma's	75	799	-211	2.574
Programmabegroting 2024-2027	394	1.536	-45	1.694

Structureel begrotingssaldo (* € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Saldo baten en lasten	-5.519	4.001	1.760	2.241
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	5.913	-2.465	-1.805	-547
Begrotingssaldo na bestemming	394	1.536	-45	1.694
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-1.576	-2.504	-998	-968
Structureel begrotingssaldo	1.970	4.040	953	2.662

In de meerjarenbegroting 2024 beïnvloedt een aantal ontwikkelingen onze financiële positie:

- De grote bijdragen van Vught aan de projecten Rijksinfra, Zuiderbos en de Lichtstraat blijven, maar verschuiven in de tijd. Met de huidige marktontwikkelingen betekent dit extra lasten door indexatie en financieringsrente. Deze zijn verwerkt.

- We reserveerden in de vorige begroting reeds structureel voor toekomstige investeringen vanuit het Huisvestingsplan onderwijs en opvang. Dit is jaarlijks € 500.000. In lijn met de motie is dit verhoogd naar jaarlijks € 650.000. Deze reserve zetten we in voor de toekomstige afschrijvingslasten.

- Voor de verduurzaming van gemeentelijke gebouwen is eerder een aparte bestemmingsreserve gevormd waaruit de afschrijvingslasten van toekomstige investeringen kunnen worden gedekt. Deze is gehandhaafd. Indien nodig zal op basis van toekomstige businesscases de reserve verder worden aangevuld.

- Voor een eventuele ontwikkeling van cultureel centrum de Speeldoos wordt jaarlijks € 200.000 in een bestemmingsreserve gestort. Deze is inzetbaar voor toekomstige afschrijvingslasten. Dit kan alleen worden toegepast indien de eigendomspositie bij de gemeente ligt.

- De ontwikkelingen in de uitkering van het gemeentefonds zorgen voor een positieve invloed door de forse accresontwikkeling. Tegelijkertijd betekent het vastzetten van het accres voor 2026 en het toepassen van de opschalingskorting een nadeel vanaf dat jaar. De herverdeling van het gemeentefonds is verwerkt in deze meerjarenbegroting. Pas na de evaluatie hiervan is duidelijk of hierin nog wijzigingen worden aangebracht.

- De inflatie stijgt substantieel en is toegepast conform de uitgangspunten in de Kadernota 2024-2027. Voor de energielasten, de gemeenschappelijke regelingen en overige contractuele verplichtingen, is een uitzondering gemaakt. Deze stijging is gebaseerd op de daadwerkelijk gemaakte afspraken.

- De rente stijgt, maar lijkt zich te stabiliseren. Voor de rente op langlopende leningen baseren we ons op de uitgangspunten in de kadernota. Grote investeringsprojecten, danwel het achterblijven hiervan, zijn van grotere invloed op onze exploitatie.

Voor de omslagrente is een lager percentage van 1,2% toegepast, hetgeen beter past bij de verwachte rentelasten.

·Ten laste van de begrotingsruimte blijft structureel € 1.000.000 gereserveerd voor de verbetering van onze financiële kengetallen.

·Er zijn diverse onderwerpen die nog nader onderzocht en uitgewerkt moeten worden, maar die in de toekomst een (mogelijke) impact hebben. Omdat we begroten op basis feitelijkheden (besluitvorming) zijn deze financieel nog niet verwerkt in deze begroting. Naast de grote dossiers voor Het Kwartier en cultureel centrum De Speeldoos denken we hierbij aan wijkmakelaars, tijdelijk wonen en erfpachtonderzoek.

Communicatie

De gemeentelijke begroting is een belangrijk document, waarover we vragen kunnen verwachten van de pers en inwoners. Voor inwoners is het belangrijk te weten wat de gemeente doet met het belastinggeld van de burger.

Vanaf de aanbieding van de stukken aan de raad zijn deze openbaar en voor iedereen toegankelijk. De Programmabegroting wordt ook via een webpublicatie beschikbaar gesteld voor alle geïnteresseerden.

Burgemeester en wethouders van Vught,
De secretaris

W.F.F. Keijzers

de burgemeester

R.J. van de Mortel

Openbare bijlage(n):
Vertrouwelijke bijlage(n):
Bijlagen onder geheimhouding:

Programmabegroting 2024
Nee
Nee